

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. N.

przeciwko [...] i [...]

o ustalenie, ochronę dóbr osobistych oraz zapłatę,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Gliwicach

postanowieniem z 10 lutego 2025 r., I C 1805/24,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

(A.T.)

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z 10 lutego 2025 r. wystąpił do Sądu Najwyższego - na podstawie art. 44¹ § 2 k.p.c. - o przekazanie sprawy z powództwa K. N. przeciwko [...] i [...] o ustalenie, ochronę dóbr osobistych oraz zapłatę. Sąd nie przedstawił motywów tego wystąpienia, a jedynie w zarządzeniu o przekazaniu akt do Sądu Najwyższego z 10 lutego 2025 r. wskazano, że jeden z pozwanych [...] jest sędzią [...] i rozważenia wymaga przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego ([...]).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie art. 44¹ k.p.c., Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego (§ 1); o przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy (§ 2).

Należy podkreślić, że przepisy regulujące właściwości sądu mają istotne znaczenie z punktu widzenia właściwego ukształtowania prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP), a instytucja uregulowana w art. 44¹ k.p.c. stanowi wyjątek od kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy. Artykuł 44¹ k.p.c. podlega zatem ścisłej interpretacji.

Do przekazania sprawy innemu sądowi może dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według przepisów k.p.c. byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości, gdyż godziłoby w społeczny odbiór sądu jako bezstronnego (zob. postanowienie SN z 7 maja 2020 r., V CO 1/20, nie publ.).

Powołana przez Sąd Okręgowy we wskazanym zarządzeniu okoliczność dotycząca tego, że jeden z pozwanych jest sędzią [...] nie pozwala na przyjęcie, iż dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego, wymaga rozpoznania tej sprawy przez inny sąd równorzędny. Okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna. Nie uzasadnia istnienia takiej obawy wzmianka poczyniona przez Sąd Okręgowy.

Sąd Okręgowy nie dokonał też analizy omawianej okoliczności przez pryzmat przesłanek określonych w art. 44¹ k.p.c. i nie wyjaśnił dlaczego - w jego ocenie - miałyby ona uzasadniać przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w konkretnym stanie faktycznym.

Nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie, przy ocenie zastosowania art. 44¹ k.p.c., argumentów przemawiających - ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości - za przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu, jeśli nie przedstawił ich we właściwy sposób sąd występujący o takie przekazanie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(A.T.)

[r.g.]